

DOĞANIN İSTİFÇİLERİ

Ağzını fındıklarla doldurmuş bu hayvanı tanıyor musunuz?
Peki bulduğu kemikleri toprağa gömen hayvan denince
aklinıza hangisi geliyor?

Hayvanların çoğu çeşitli yöntemlerle yiyeceklerini saklar. Elbette bunun bir nedeni var: beslenmek. Beslenmek, canlıların yaşamlarını devam ettirebilmesi için önemlidir. Çünkü canlılar vücutlarında gerçekleşen yaşamsal olaylar için ihtiyaç duydukları enerjiyi besinlerden karşılar. Bitkiler kendi besinlerini üretebilirken hayvanlar bu besinleri dışarıdan sağlamak zorunda kalır. Ancak doğadayıyecek bulmak her zaman mümkün olmayabilir.

Avlanmak ya da besin aramak kimi zaman zorlu ve yorucudur. Üstelik uzun süre aç kalan, enerji ihtiyacı giderek artan bir hayvan için şartlar daha da zorlayıcı olabilir. Sadece bu da değil. Hava koşulları nedeniyle besin bulma olasılığı azalabilir. İşte bu gibi zorlu durumlara başa çıkabilmek için bazı hayvanlar istifçilik yapar, bol yiyecek bulduklarında bir kısmını daha sonra yemek üzere saklar.

Yiyeceklerini saklamayı en çok seven hayvanlardan biri sincaplar! Meşe palamudu, ceviz, fındık gibi tohumları ve kabuklu yemişleri bolca yerler. Özellikle sonbahar aylarında kış için saklamak üzere tohumları çoğunlukla dişlerinin arasında ya da yanak keselerinde taşıyıp gömecekleri yerlere götürürler.

Sincapların yiyecekleri nasıl sakladığını izlemek için karekodu akıllı cihazınıza okutabilirsiniz.

Sincapların hızlı hızlı toprağı kazdığını, yiyeceğı bıraktıktan sonra aynı şekilde üzerini örttüğünü görebilirsiniz. Ancak sincapların garip bir huyu var. Sakladıkları bazı tohumların varlığını unutabilirler! Bazen de tohumları sakladıkları yerde bulamazlar. Çünkü başka bir hayvan çoktan bulmuştur. Bu yüzden de bol bol istifçilik yaparlar.

Hamster'lar da tıpkı sincaplar gibi yiyecek bulduklarında daha sonra karınlarını doyurmak için onları saklar. Bunun için yanak keselerini bolca yiyecekle doldururlar. Bu yiyecekleri toprağı gömmek yerine yuvalarında biriktirirler.

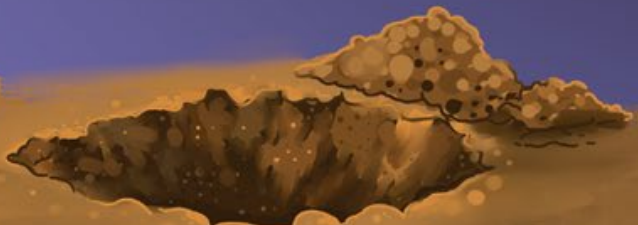
Hamster'lar vücut ağırlıklarının yaklaşık dörtte biri kadar yiyeceğı yanak keselerinde taşıyabilir!

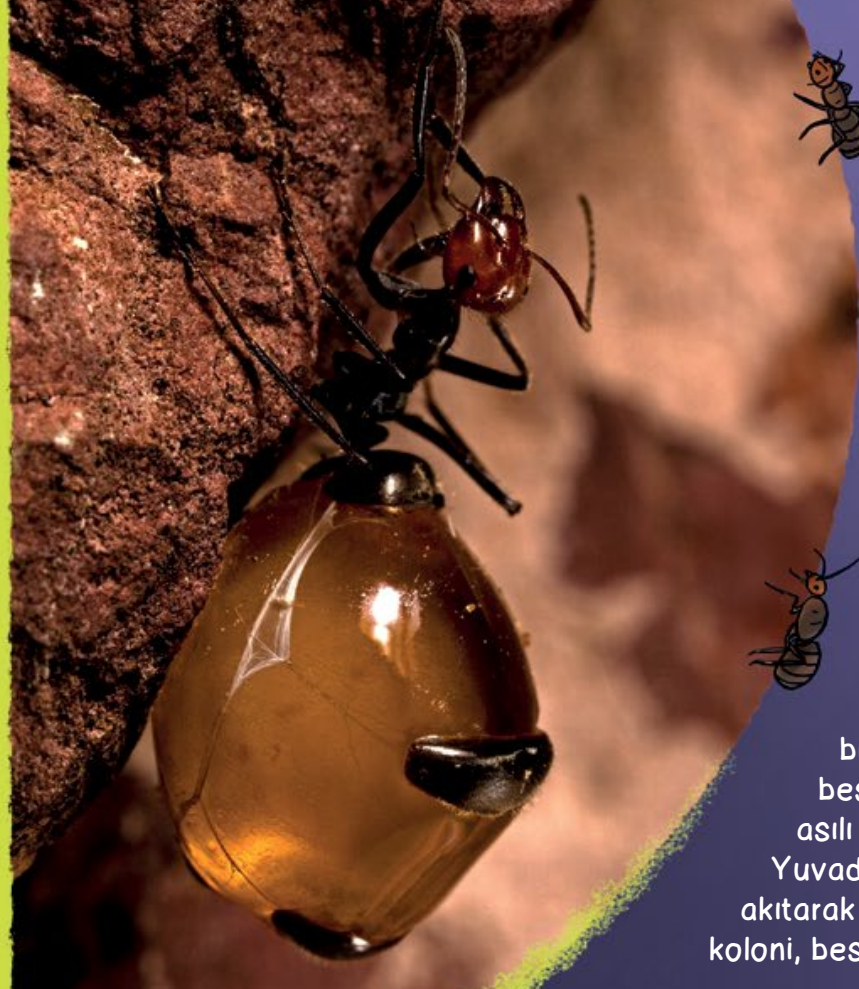
Kunduzların mühendislik yeteneklerinden haberiniz vardır. Suda yaptıkları yuvalar ve barajlarla ünlüdürler. Bu yetenekleri sadece barınma ihtiyaçlarını karşılamak için değil kışın yiyecek ihtiyaçlarını karşılamak için de işlerine yarar.

Kunduzlar bitkilerin çeşitli bölümlerini yiyerek beslenir. Bunlar arasında ağaç kabukları ve dallar da vardır. Kışın her yer kar ve buzla kaplıyken yiyeceklerini su altında saklarlar. Bunun için ağaç kabuklarını ve dalları göletlerin dibinde, yuvalarının yakınlarında biriktirirler. Böylece yiyecekleri hem tamamen donmaz hem de diğer hayvanlardan korunmuş olur.

Köpekler de istifçiliği seven hayvanlardan. Üstelik sadece yiyecekleri değil oynamaktan hoşlandıkları oyuncakları ya da çeşitli eşyaları sakladıklarını görmek de mümkün. Genellikle kemik parçası gibi yiyecekleri toprağa gömerek saklarlar. Bu, yiyeceklerin hızlı bozulması ve gelecekte yiyecek bulamama ihtimaline karşı sergiledikleri bir davranış. Eşyaları saklamaksa genelde koruma ve başkalarıyla paylaşmama isteklerinden kaynaklanır. Koku alma duyuları çok gelişmiş olduğu için sakladıkları şeyleri daha sonra kolaylıkla bulabilirler.

Bitkilerden böceklere, kuşlardan insanlara aslında pek çok canlı doğal olarak istifçidir. Bir miktar besini ayrı bir yerde saklamadan vücutlarında depolayıp sonra ihtiyaç hâlinde kullanabilirler. Ancak bal küpü karıncalarında durum biraz farklı. Onlar arkadaşlarının vücutlarında depoladığı besinden de faydalanabilir!

Karıncalar arasında belirgin bir iş bölümü vardır. Bal küpü karıncalarının kolonilerinde besin depolamak için ustalaşmış işçi karıncalar bulunur. Bu depo işçisi karıncalar, karınları tıpkı bir misket gibi şişene kadar sıvı hâlde besin depolar. Depoladıkları besinle tavana asılı şekilde haftalarca bekleyebilirler. Yuvada besin ihtiyacı olduğunda bu sıvıyı akıtarak diğer karıncalarla paylaşırlar. Böylece koloni, besin yokluğunda da yaşamını sürdürebilir.

Kuşlar da istifçilik konusunda iyi olan hayvanlardan. Pek çok kuş türü yiyeceklerini saklar. Kimisi yakaladığı böcek ya da küçük sürüngenleri dikenlerin ucuna takıp daha sonra yemek üzere orada bekletir, kimisi dal parçalarıyla yakaladığı böcekleri ağaç kabuklarının arasına saklar, kimisi tohumları toprakta çeşitli yerlere gömer...

Alakarga, mavi karga ya da sincap gibi tohumları toprağa gömen hayvanların bir orman oluşturabileceğini biliyor muydunuz? Hayvanların saklayıp unuttukları pek çok tohum bir ağaca dönüşebilir.

Merve Çelik Gülgün
Çizim: Mert Oskeroğlu